

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2008/115/EK

(2008. gada 16. decembris)

par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 63. panta 3. punkta b) apakšpunktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽¹⁾,

tā kā:

- (1) Tamperes Eiropadome 1999. gada 15. un 16. oktobrī izstrādāja saskaņotu pieeju imigrācijas un patvēruma jomā, kurā vienlaikus pievēršas kopējas patvēruma sistēmas izveidei, likumīgas imigrācijas politikai un cīņai pret nelikumīgu imigrāciju.
- (2) Briseles Eiropadome 2004. gada 4. un 5. novembrī aicināja izstrādāt ar kopīgiem standartiem pamatotu efektīvu izraidīšanas un atgriešanas politiku, lai personas atgriešana notiktu humānā veidā un pilnībā ievērojot viņu cilvēktiesības un cieņas neaizskaramību.
- (3) Eiropas Padomes Ministru komiteja 2005. gada 4. maijā pieņēma "Divdesmit pamatnostādnes piespiedu atgriešanai".
- (4) Ir jānosaka skaidri, pārskatāmi un taisnīgi noteikumi, kas paredzēti efektīvai atgriešanas politikai kā labi pārvaldītas migrācijas politikas būtiskam elementam.
- (5) Ar šo direktīvu būtu jāievieš horizontāls noteikumu kopums, ko piemēro visiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri neatbilst vai vairs neatbilst ieceļošanas, uzturēšanās vai pastāvīgas uzturēšanās nosacījumiem dalībvalstī.
- (6) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka trešo valstu valstspiederīgo nelikumīgu uzturēšanos pārtrauc, izmantojot taisnīgu un pārskatāmu procedūru. Saskaņā ar ES tiesību aktu pamatprincipiem lēmumi atbilstīgi šai direktīvai būtu jāpieņem, katru gadījumu izskatot atsevišķi un pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, norādot, ka

būtu jāņem vērā ne tikai tie apsvērumi, kas saistīti ar nelegālu uzturēšanos. Izmantojot standarta veidlapas lēmumiem par atgriešanu, proti, atgriešanas un, ja tādi izsniegti, ieceļošanas aizlieguma lēmumiem un izraidīšanas lēmumiem, dalībvalstīm būtu jāievēro minētais princips un pilnībā jāievēro visi šajā direktīvā paredzētie piemērojami nosacījumi.

- (7) Ir uzsvērta vajadzība pēc Kopienas vai divpusējiem atpakaļuzņemšanas nolīgumiem ar trešām valstīm, lai atvieglotu atgriešanas procesu. Priekšnoteikums tam, lai nodrošinātu ilgtspējīgu atgriešanu, ir starptautiska sadarbība ar izcelsmes valstīm visos atgriešanas procesa posmos.
- (8) Ir atzīts, ka dalībvalstīm ir likumīgas tiesības atgriezt trešo valstu valstspiederīgos, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi, ar noteikumu, ka ir ieviestas taisnīgas un efektīvas patvēruma sistēmas, kas pilnībā ievēro neizraidīšanas principu.
- (9) Saskaņā ar Padomes Direktīvu 2005/85/EK (2005. gada 1. decembris) par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu ⁽²⁾ trešās valsts valstspiederīgais, kas ir pieprasījis patvērumu dalībvalstī, nebūtu jāuzskata par personu, kas nelikumīgi uzturas attiecīgās dalībvalsts teritorijā, kamēr nav stājies spēkā negatīvs lēmums par minēto pieprasījumu vai lēmums, ar ko tiek pārtrauktas viņa vai viņas tiesības uz patvēruma meklētāja statusu.
- (10) Piespiedu izraidīšanas vietā priekšroka dodama brīvprātīgas atgriešanās iespējai, un būtu jāpiešķir laiks brīvprātīgai izceļošanai, ja nav pamata uzskatīt, ka tas varētu negatīvi ietekmēt atpakaļnosūtīšanas procedūras mērķi. Dalībvalstīm vajadzētu pagarināt brīvprātīgai izceļošanai paredzēto laiku, ņemot vērā konkrēta gadījuma īpašos apstākļus. Lai sekmētu brīvprātīgu atgriešanos, dalībvalstīm būtu jāsniedz lielāka atgriešanās palīdzība un konsultācijas, kā arī pēc iespējas labāk jāizmanto attiecīgas finansēšanas iespējas, ko sniedz Eiropas Atgriešanās fonds.
- (11) Būtu jānosaka kopīgs minimālo tiesisko garantiju kopums attiecībā uz lēmumiem, kas saistīti ar atpakaļnosūtīšanu, lai nodrošinātu efektīvu attiecīgo personu interešu aizstāvību. Jānodrošina nepieciešamā juridiskā palīdzība tiem, kam nav pietiekamu līdzekļu. Dalībvalstīm valsts tiesību aktos jāparedz, kādos gadījumos juridiskā palīdzība jāuzskata par nepieciešamu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta 2008. gada 18. jūnija Atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts) un Padomes 2008. gada 9. decembra Lēmums.

⁽²⁾ OV L 326, 13.12.2005., 13. lpp.

- (12) Būtu jārisina situācija, kādā atrodas trešo valstu valstspiederīgie, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi, bet kurus nevar izraidīt. Nosacījumi attiecībā uz viņu pamata iztikas līdzekļiem jānosaka saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Lai varētu uzskatāmi parādīt viņu īpašo stāvokli administratīvu kontroļu vai pārbaužu gadījumā, šādām personām būtu jāizdod rakstisks apstiprinājums par viņu situāciju. Dalībvalstīm būtu jābūt plašai rīcības brīvībai attiecībā uz rakstiskā apstiprinājuma veidu un formu, un tām būtu jābūt iespējai šādu apstiprinājumu ietvert lēmumos, kas saistīti ar atgriešanu un pieņemti saskaņā ar šo direktīvu.
- (13) Piespiedu līdzekļu piemērošanai no izmantojamo līdzekļu un mērķu viedokļa jābūt skaidri saistītai ar proporcionālītātes un efektivitātes principu. Jānosaka minimālās garantijas piespiedu izraidīšanas īstenošanai, ievērojot Padomes Lēmumu 2004/573/EK (2004. gada 29. aprīlis) par kopēju lidojumu organizēšanu ar mērķi no divu vai vairāku dalībvalstu teritorijas izraidīt trešo valstu piederīgos, uz kuriem divu vai vairāku dalībvalstu teritorijā attiecas izraidīšanas pasākumi⁽¹⁾. Dalībvalstīm būtu jābūt dažādām iespējām piespiedu izraidīšanas pārraudzīšanai.
- (14) Būtu jānodrošina Eiropas mērogs valstu īstenoto atgriešanas pasākumu ietekmei, ieviešot ieceļošanas aizliegumu, kas aizliedz ieceļot un uzturēties ikvienas dalībvalsts teritorijā. Ieceļošanas aizlieguma ilgums būtu jānosaka, pienācīgi apsverot visus atsevišķa gadījuma attiecīgos apstākļus, un tas nedrīkstētu pārsniegt piecus gadus. Šajā sakarā īpaši būtu jāņem vērā tas, ka par attiecīgo trešās valsts valstspiederīgo ir jau pieņemts vairāk nekā viens atpakaļnosūtīšanas lēmums vai izraidīšanas rīkojums, vai ka tas ieceļojis dalībvalsts teritorijā ieceļošanas aizlieguma spēkā esamības laikā.
- (15) Dalībvalstu ziņā būtu jābūt jautājuma lemšanai par to, vai ar atpakaļnosūtīšanu saistītu lēmumu pārskatīšanai ir vai nav jāparedz pilnvaras iestādei vai struktūrai, kas veic pārskatīšanu, aizstāt savu agrāk pieņemtu lēmumu par atpakaļnosūtīšanu.
- (16) Aizturēšanai izraidīšanas nolūkā no izmantojamo līdzekļu un mērķu viedokļa būtu jābūt ierobežotai un saistītai ar proporcionālītātes principu. Aizturēšana ir pamatota tikai, ja jāsaņemas atpakaļnosūtīšanai vai jāīsteno atgriešanas process un ja vajāku piespiedu līdzekļu izmantošana nebūtu pietiekama.
- (17) Trešo valstu valstspiederīgajiem, kurus tur apsardzībā, būtu jānodrošina humāna un cieņpilna attieksme, ievērojot viņu pamattiesības saskaņā ar starptautiskiem un valsts tiesību aktiem. Neskarot sākotnēju aizturēšanu, ko veic tiesībsardzības iestādes un ko reglamentē valsts tiesību akti, turēšana apsardzībā parasti būtu īstenojama šim nolūkam īpaši paredzētās telpās.
- (18) Dalībvalstīm būtu jābūt ātrai piekļuvei informācijai par ieceļošanas aizliegumiem, ko izdevušas citas dalībvalstis. Šāda informācijas apmaiņa būtu jāveic saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1987/2006 (2006. gada 20. decembris) par otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmas (SIS II) izveidi, darbību un izmantošanu (SIS II)⁽²⁾.
- (19) Sadarbībai starp visos atpakaļnosūtīšanas procesa līmeņos iesaistītajām iestādēm un paraugprakses apmaiņai un veicināšanai būtu jāpapildina šīs direktīvas īstenošana un jārada Eiropas mēroga pievienotā vērtība.
- (20) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi, proti, kopīgu noteikumu ieviešanu attiecībā uz atgriešanu, izraidīšanu, piespiedu līdzekļu izmantošanu, aizturēšanu un ieceļošanas aizliegumiem, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka minētās rīcības mēroga vai iedarbības dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionālītātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- (21) Dalībvalstīm būtu jāīsteno šī direktīva bez diskriminācijas dzimuma, rases, ādas krāsas, etniskās un sociālās izcelsmes, ģenētisko īpašību, valodas, ticības vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu dēļ, piederības nacionālai minoritātei un īpašuma, izcelsmes, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ.
- (22) Saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas 1989. gada Bērnu tiesību konvenciju, īstenojot šo direktīvu, dalībvalstīm pirmkārt būtu jāņem vērā "bērna intereses". Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību konvenciju, īstenojot šo direktīvu, dalībvalstīm pirmkārt būtu jāņem vērā ģimenes dzīves neaizskaramība.
- (23) Šīs direktīvas piemērošana neskar saistības, kas paredzētas 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvencijā par bēgļu statusu, kurā grozījumi izdarīti ar 1967. gada 31. janvāra Ņujorkas Protokolu.
- (24) Šajā direktīvā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.

⁽¹⁾ OV L 261, 6.8.2004., 28. lpp.⁽²⁾ OV L 381, 28.12.2006., 4. lpp.

- (25) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienotajā protokolā par Dānijas nostāju Dānija nepedalās šā lēmuma pieņemšanā, un šis lēmums tai nav saistošs un nav jāpiemēro. Ņemot vērā to, ka šī direktīva – tiktāl, ciktāl tā attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri neatbilst vai vairs neatbilst ieceļošanas nosacījumiem atbilstīgi Šengenas Robežu kodeksam⁽¹⁾, – papildina Šengenas *acquis* saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma trešās daļas IV sadaļas noteikumiem un saskaņā ar minētā protokola 5. pantu Dānija sešu mēnešu laikā pēc šīs direktīvas pieņemšanas izlemj, vai tā to ieviešis savos tiesību aktos.
- (26) Ciktāl tā attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri neatbilst vai vairs neatbilst ieceļošanas nosacījumiem atbilstīgi Šengenas Robežu kodeksam, šī direktīva papildina Šengenas *acquis*, kurā Apvienotā Karaliste nav iesaistīta, saskaņā ar Padomes Lēmuma 2000/365/EK (2000. gada 29. maijs) par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā⁽²⁾; turklāt saskaņā ar Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienotā Protokola par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju 1. un 2. pantu un neskarot minētā protokola 4. pantu, Apvienotā Karaliste nepedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un šī direktīva kopumā nav tai saistoša un nav jāpiemēro.
- (27) Ciktāl tā attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri neatbilst vai vairs neatbilst ieceļošanas nosacījumiem atbilstīgi Šengenas Robežu kodeksam, šī direktīva papildina Šengenas *acquis*, kurā Īrija nav iesaistīta, saskaņā ar Padomes Lēmuma 2002/192/EK (2002. gada 28. februāris) par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā⁽³⁾ turklāt saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, un neskarot minētā protokola 4. pantu, Īrija nepedalās šīs direktīvas pieņemšanā un šī direktīva kopumā nav tai saistoša un nav jāpiemēro.

- (28) Attiecībā uz Islandi un Norvēģiju šī direktīva, ciktāl tā attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri neatbilst vai vairs neatbilst ieceļošanas nosacījumiem atbilstīgi Šengenas Robežu kodeksam, – papildina Šengenas *acquis* noteikumus tā nolīguma nozīmē, ko Eiropas Savienības Padome noslēgusi ar Islandes Republiku un Norvēģijas

Karalisti par abu minēto valstu iesaistīšanos Šengenas *acquis* ieviešanā, piemērošanā un izstrādē jomā, kas noteikta 1. panta C punktā Padomes Lēmumā 1999/437/EK⁽⁴⁾ par dažiem pasākumiem minētā nolīguma piemērošanai.

- (29) Attiecībā uz Šveici šī direktīva, ciktāl tā attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri neatbilst vai vairs neatbilst ieceļošanas nosacījumiem atbilstīgi Šengenas Robežu kodeksam, – papildina Šengenas *acquis* noteikumus tā nolīguma nozīmē, kas noslēgts starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā jomā, kas noteikta Lēmuma 1999/437/EK 1. panta C punktā, to skatot saistībā ar 3. pantu Padomes Lēmumā 2008/146/EK⁽⁵⁾ par to, lai Eiropas Kopienas vārdā noslēgtu minēto Nolīgumu.
- (30) Attiecībā uz Lihtenšteinu šī direktīva, ciktāl tā attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri neatbilst vai vairs neatbilst ieceļošanas nosacījumiem atbilstīgi Šengenas Robežu kodeksam, – saskaņā ar Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanu Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā, papildina Šengenas *acquis* noteikumus jomā, kas minēta Lēmuma 1999/437/EK 1. panta C punktā, to skatot saistībā ar 3. pantu Padomes Lēmumā 2008/261/EK⁽⁶⁾ par minētā Protokola parakstīšanu Eiropas Kopienas vārdā un par dažu tā noteikumu provizorisku piemērošanu,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Šajā direktīvā ir noteikti kopēji standarti un procedūras, kas dalībvalstīs ir jāpiemēro attiecībā uz nelikumīgi uzturošos trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, ievērojot pamattiesības kā galvenos Kopienas tiesību, kā arī starptautisko tiesību principus, tostarp pienākumu nodrošināt bēgļu aizsardzību un cilvēktiesības.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta Regula (EK) Nr. 562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss), (OV L 105, 13.4.2006., 1. lpp.).

⁽²⁾ OV L 131, 1.6.2000., 43. lpp.

⁽³⁾ OV L 64, 7.3.2002., 20. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 176, 10.7.1999., 31. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 53, 27.2.2008., 1. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 83, 26.3.2008., 3. lpp.

2. pants

Darbības joma

1. Šī direktīva attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri nelikumīgi uzturas dalībvalsts teritorijā.

2. Dalībvalstis var pieņemt lēmumu nepiemērot šo direktīvu attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem:

- a) uz kuriem attiecas ieceļošanas atteikums saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 13. pantu vai kurus kompetentās iestādes ir aizturējušas vai notvērušas saistībā ar nelikumīgu dalībvalsts ārējās (zemes, jūras vai gaisa) robežas šķērsošanu un kuri vēlāk nav ieguvuši atļauju vai tiesības palikt attiecīgajā dalībvalstī;
- b) kuri saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir pakļauti atpakaļnosūtīšanas procedūrai krimināltiesisku sankciju dēļ vai to rezultātā, vai kuriem piemēro izdošanas procedūras.

3. Šo direktīvu nepiemēro personām, kam ir tiesības uz pārvietošanās brīvību Kopienā, kā definēts Šengenas Robežu kodeksa 2. panta 5. punktā.

3. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro turpmāk minētās definīcijas:

- 1) "trešās valsts valstspiederīgais" ir jebkura persona, kas nav Eiropas Savienības pilsonis Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 17. panta 1. punkta nozīmē un kas nav persona, kam ir tiesības uz pārvietošanās brīvību Kopienā, kā noteikts Šengenas Robežu kodeksa 2. panta 5. punktā;
- 2) "nelikumīga uzturēšanās" ir tāda trešās valsts valstspiederīgā atrašanās dalībvalsts teritorijā, kurš neatbilst vai vairs neatbilst ieceļošanas nosacījumiem, kas noteikti Šengenas Robežu kodeksa 5. pantā, vai arī citiem ieceļošanas, uzturēšanās vai pastāvīgas uzturēšanās nosacījumiem šajā dalībvalstī;
- 3) "atgriešana" ir, attiecīgai personai brīvprātīgi ievērojot atgriešanās pienākumu vai piespiedu kārtā, došanās atpakaļ uz:

— personas izcelsmes valsti vai

— tranzīta valsti saskaņā ar Kopienas vai divpusējiem atpakaļuzņemšanas nolīgumiem vai citiem režīmiem, vai

— citu trešo valsti, kurā attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais brīvprātīgi nolemj atgriezties un kurā viņu uzņems;

4) "atgriešanas lēmums" ir administratīvs vai tiesas lēmums vai akts, kurā norādīts vai konstatēts, ka trešās valsts valstspiederīgā uzturēšanās ir nelikumīga, un noteikts vai konstatēts atgriešanās pienākums;

5) "izraidīšana" ir atgriešanās pienākuma izpilde piespiedu kārtā, proti, fiziska izvešana no dalībvalsts;

6) "ieceļošanas aizliegums" ir administratīvs vai tiesas lēmums vai akts, kas uz noteiktu laika posmu aizliedz ieceļot un uzturēties dalībvalsts teritorijā un kas pievienots atgriešanas lēmumam;

7) "bēgšanas iespējamība" nozīmē to, ka attiecīgā gadījumā, pamatojoties uz tiesību aktos noteiktiem objektīviem kritērijiem, ir iemesls uzskatīt, ka trešās valsts valstspiederīgais, uz ko attiecas atgriešanās procedūras, varētu aizbēgt;

8) "brīvprātīga izceļošana" ir atgriešanās pienākuma izpilde laika posmā, kas šim mērķim paredzēts atgriešanas lēmumā;

9) "mazāk aizsargātas personas" ir nepilngadīgie, nepavadīti nepilngadīgie, invalīdi, vecāka gadagājuma cilvēki, grūtnieces, vientuļi vecāki ar nepilngadīgiem bērniem un personas, kas ir spīdzinātas, izvarotas vai cietušas no citas nopietnas psiholoģiskas, fiziskas vai seksuālas vardarbības.

4. pants

Labvēlīgāki nosacījumi

1. Šo direktīvu piemēro, neierobežojot labvēlīgākus noteikumus, kas ietverti

a) divpusējos vai daudzpusējos nolīgumos starp Kopienu vai Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un vienu vai vairākām trešām valstīm, no otras puses;

b) divpusējos vai daudzpusējos nolīgumos starp vienu vai vairākām dalībvalstīm, no vienas puses, un vienu vai vairākām trešām valstīm, no otras puses.

2. Šī direktīva neierobežo tādu noteikumus, kas varētu būt labvēlīgāki trešās valsts valstspiederīgajiem, kuri noteikti Kopienas tiesību aktos imigrācijas un patvēruma jomā.

3. Šī direktīva neierobežo dalībvalstu tiesības pieņemt vai saglabāt noteikumus, kas ir labvēlīgāki personām, uz kurām tie attiecas, ar nosacījumu, ka šādi noteikumi atbilst šai direktīvai.

4. Attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, uz kuriem saskaņā 2. panta 2. punkta a) apakšpunktu neattiecas šī direktīva, dalībvalstis:

a) nodrošina, ka to attieksme un aizsardzība nav mazāk labvēlīga par 8. panta 4. un 5. punktā (kopīgu noteikumu izmantošanas ierobežojumi) noteikto, 9. panta 2. punkta a) apakšpunktā (izraidīšanas atlikšana) noteikto, 14. panta 1. punkta b) un d) apakšpunktā (neatliekamā medicīniskā aprūpe un mazāk aizsargātu personu īpašo vajadzību ievērošana) noteikto, kā arī 16. un 17. pantā (turēšanas apsardzībā apstākļi) noteikto, un

b) ievēro neizdošanas principu.

5. pants

Neizdošana, bērna intereses, ģimenes dzīve un veselības stāvoklis

Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstis pilnībā ņem vērā:

a) bērna intereses,

b) ģimenes dzīvi,

c) attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā veselības stāvokli,

un ievēro neizdošanas principu.

II NODAĻA

NELIKUMĪGAS UZTURĒŠANĀS IZBEIGŠANA

6. pants

Atgriešanas lēmums

1. Neskarot šā panta 2. līdz 5. punktā minētos izņēmumus, dalībvalstis pieņem atgriešanas lēmumu par ikvienu trešās valsts valstspiederīgo, kurš nelikumīgi uzturas to teritorijā.

2. Trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri nelikumīgi uzturas kādas dalībvalsts teritorijā un kuriem ir derīga citas dalībvalsts izsniegta uzturēšanās atļauja vai cita atļauja, kas sniedz tiem tiesības tur uzturēties, lūdz nekavējoties doties uz šīs dalībvalsts teritoriju. Ja minētais trešās valsts valstspiederīgais nepilda šo lūgumu vai ja trešās valsts valstspiederīgā nekavējoša izceļošana ir vajadzīga sabiedriskās kārtības vai valsts drošības nodrošināšanai, piemēro 1. punktu.

3. Dalībvalstis var atturēties pieņemt atgriešanas lēmumu par trešās valsts valstspiederīgo, kurš nelikumīgi uzturas tās teritorijā, ja attiecīgo trešās valsts valstspiederīgo uzņem atpakaļ cita dalībvalsts, ievērojot divpusējus nolīgumus vai vienošanās, kas ir spēkā dienā, kad stājas spēkā šī direktīva. Šajā gadījumā dalīb-

valsts, kura ir uzņēmusi atpakaļ attiecīgo trešās valsts valstspiederīgo, piemēro 1. punktu.

4. Dalībvalstis var katrā laikā pieņemt lēmumu piešķirt atsevišķu uzturēšanās atļauju vai citu atļauju, kas dod tiesības uzturēties trešās valsts valstspiederīgajam, kurš nelikumīgi uzturas to teritorijā, ar līdzjūtību saistītu iemeslu, humānu vai citu iemeslu dēļ. Šādā gadījumā atgriešanas lēmumu nepieņem. Ja atgriešanas lēmums jau ir pieņemts, to atceļ vai atliek uz uzturēšanās atļaujas vai citu likumīgas uzturēšanās tiesību derīguma laiku.

5. Ja attiecībā uz trešās valsts valstspiederīgo, kurš nelikumīgi uzturas dalībvalsts teritorijā, ir uzsākta procedūra viņa uzturēšanās atļaujas vai citas atļaujas atjaunošanai, kas dod tiesības uzturēties, attiecīgā dalībvalsts, neskarot 6. punktu, var nepieņemt atgriešanas lēmumu, līdz uzsāktā procedūra ir pabeigta.

6. Šī direktīva neaizliedz dalībvalstīm ar vienu administratīvu vai tiesas lēmumu vai tiesas aktu, kā tas noteikts attiecīgās valsts tiesību aktos, pieņemt lēmumu par likumīgas uzturēšanās izbeigšanu kopā ar atgriešanas lēmumu un/vai izraidīšanas lēmumu, neskarot procesuālās garantijas, kas paredzētas III nodaļā, kā arī saskaņā ar citiem attiecīgiem Kopienas un valstu tiesību aktu noteikumiem.

7. pants

Brīvprātīga izceļošana

1. Atgriešanas lēmumā brīvprātīgai izceļošanai nosaka pienācīgu laika posmu no septiņām dienām līdz trīsdesmit dienām, neskarot 2. un 4. punktā minētos izņēmumus. Dalībvalstis savos valsts tiesību aktos var paredzēt, ka šādu laika posmu nosaka tikai, pamatojoties uz attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā iesniegtu pieteikumu. Tādā gadījumā dalībvalstis informē attiecīgos trešo valstu valstspiederīgos par iespēju iesniegt šādu pieteikumu.

Ar pirmajā daļā paredzēto laika posmu neizslēdz iespēju attiecīgiem trešo valstu valstspiederīgajiem atstāt valsti ātrāk.

2. Dalībvalstis vajadzības gadījumā pagarina brīvprātīgai izceļošanai noteikto laika posmu uz piemērotu laiku, ņemot vērā konkrētā gadījuma īpašos apstākļus, piemēram, uzturēšanās ilgumu, to, vai ir bērni, kuri apmeklē skolu, vai citi ģimenes locekļi un sociālās saites.

3. Attiecībā uz brīvprātīgai izceļošanai noteikto laika posmu var paredzēt dažus pienākumus, kuru mērķis ir novērst bēgšanas iespējamību, piemēram, regulāru reģistrēšanos attiecīgās iestādēs, atbilstošas finanšu garantijas depozītu, dokumentu iesniegšanu vai pienākumu uzturēties noteiktā vietā.

4. Ja pastāv bēgšanas iespējāmība vai ja likumīgas uzturēšanās pieteikums ir atzīts par nepārprotami nepamatotu vai tā pamatā ir krāpšana, vai arī, ja attiecīgā persona apdraud sabiedrības kārtību, drošību vai valsts drošību, dalībvalstis var noteikt laika posmu brīvprātīgai izceļošanai vai var noteikt laika posmu, kas ir īsāks par septiņām dienām.

8. pants

Atgriešana

1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu atgriešanas lēmumu, ja saskaņā ar 7. panta 4. punktu nav noteikts laika posms brīvprātīgai izceļošanai vai ja atgriešanās pienākums nav izpildīts laika posmā, kas saskaņā ar 7. pantu noteikts brīvprātīgai izceļošanai.

2. Ja dalībvalsts saskaņā ar 7. pantu ir noteikusi laika posmu brīvprātīgai izceļošanai, atgriešanas lēmumu var izpildīt tikai pēc šā laika posma beigām, ja vien šajā laika posmā nerodas 7. panta 4. punktā minētie draudi.

3. Dalībvalstis var pieņemt atsevišķus administratīvus vai tiesas lēmumus vai aktus, kuros noteikta izraidīšana.

4. Ja dalībvalstis kā pēdējo iespēju izmanto piespiedu līdzekļus, lai veiktu tāda trešās valsts valstspiederīgā izraidīšanu, kas pretojas izraidīšanai, minētie līdzekļi ir samērīgi un nepārsniedz saprātīgi vajadzīgu spēku. Tos piemēro kā tas noteikts valsts tiesību aktos saskaņā ar pamattiesībām un pienācīgi ievērojot attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā cieņas neaizskaramību un veselības stāvokli.

5. Īstenojot izraidīšanu pa gaisa ceļu, dalībvalstis ievēro kopīgās pamatnostādnes par drošības noteikumiem attiecībā uz kopīgu izraidīšanu pa gaisa ceļu, kuras pievienotas pielikumā Lēmumam 2004/573/EK.

6. Dalībvalstis nodrošina efektīvu piespiedu atgriešanas uzraudzības sistēmu.

9. pants

Izraidīšanas atlikšana

1. Dalībvalstis atliek izraidīšanu:

a) ja ar izraidīšanu tiktu pārkāpts neizdošanas princips vai

b) tik ilgi, kamēr ir noteikta izpildes pārtraukšana saskaņā ar 13. panta 2. punktu.

2. Dalībvalstis var atlikt izraidīšanas izpildi uz atbilstošu laika posmu, ņemot vērā konkrēta gadījuma īpašos apstākļus. Dalībvalstis jo īpaši ņem vērā:

a) trešās valsts valstspiederīgā fizisko stāvokli vai garīgās spējas;

b) tehniskus iemeslus, piemēram, transporta trūkums, vai izraidīšanas neiespējamību personu apliecinošu datu trūkuma dēļ.

3. Ja izraidīšanu atliek, kā paredzēts 1. un 2. punktā, attiecīgā trešās valsts valstspiederīgajam var piemērot 7. panta 3. punktā izklāstītos pienākumus.

10. pants

Nepavadītu nepilngadīgo atgriešana un izraidīšana

1. Pirms lemt par atgriešanas lēmuma pieņemšanu attiecībā uz nepavadītu nepilngadīgo, attiecīgas iestādes, kas nav iestādes, kuras īsteno piespiedu atgriešanos, sniedz atbilstīgu palīdzību, pienācīgi ņemot vērā bērna intereses.

2. Pirms nepavadīts nepilngadīgais tiek izraidīts no dalībvalsts teritorijas, minētās dalībvalsts iestādes pārliecinās, ka nepilngadīgo nogādā pie viņa ģimenes locekļa, noteikta aizbildņa vai uz piemērotām uzņemšanas telpām valstī, uz kuru veic atgriešanu.

11. pants

Ieceļošanas aizliegums

1. Atgriešanas lēmumiem pievieno ieceļošanas aizliegumu:

a) ja nav noteikts brīvprātīgas izceļošanas laika posms vai

b) ja nav ievērota atgriešanās pienākuma izpilde.

Citos gadījumos atgriešanas lēmumu var papildināt ar ieceļošanas aizliegumu.

2. Ieceļošanas aizlieguma ilgumu nosaka, pienācīgi ņemot vērā katra konkrēta gadījuma visus attiecīgos apstākļus, un tas principā nepārsniedz 5 gadus. Tomēr tas var pārsniegt piecus gadus, ja trešās valsts valstspiederīgais rada nopietnus draudus sabiedriskajai kārtībai, sabiedrības drošībai vai valsts drošībai.

3. Dalībvalstis apsver ieceļošanas aizlieguma atsaukšanu vai pārtraukšanu, ja trešās valsts valstspiederīgais, kam piemēro ieceļošanas aizliegumu, kas izdots saskaņā ar 1. punkta otro daļu, var pierādīt, ka viņš/viņa ir atstājis/-usi dalībvalsts teritoriju, pilnībā ievērojot atgriešanas lēmumu.

Trešo valstu valstspiederīgajiem, kas saskaņā ar Padomes Direktīvu 2004/81/EK (2004. gada 29. aprīlis) par uzturēšanās atļaujām, kas izdotas tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir cilvēku tirdzniecības upuri vai bijuši iesaistīti darbībās, kas veicina nelegālo imigrāciju, kuri sadarbojas ar kompetentajām iestādēm⁽¹⁾, nepiemēro iecelšanas aizliegumu, neskarot 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktu, ar noteikumu, ka attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais nerada draudus sabiedriskajai kārtībai, sabiedrības drošībai vai valsts drošībai.

Atsevišķos gadījumos dalībvalstis var atturēties izdot, atsaukt vai pārtraukt iecelšanas aizliegumu humānu apsvērumu dēļ.

Atsevišķos gadījumos vai konkrētām kategorijām dalībvalstis var atsaukt vai apturēt iecelšanas aizliegumu citu iemeslu dēļ.

4. Ja kāda dalībvalsts izskata iespēju izsniegt pastāvīgas uzturēšanās atļauju vai citu atļauju, kas dod tiesības uzturēties, trešās valsts valstspiederīgajam, uz ko attiecas citas valsts izdots iecelšanas aizliegums, tā vispirms konsultējas ar dalībvalsti, kas ir izdevusi iecelšanas aizliegumu, un ņem vērā tās intereses, ievērojot Šengenas līguma īstenošanas Konvencijas⁽²⁾ 25. pantu.

5. Šā panta 1. līdz 4. punktu piemēro, neierobežojot tiesības uz starptautisku aizsardzību kādā no dalībvalstīm, kā noteikts Padomes Direktīvas 2004/83/EK (2004. gada 29. aprīlis) par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus vai kā personas, kam citādi nepieciešama starptautiska aizsardzība, šādu personu statusu un piešķirtās aizsardzības saturu⁽³⁾ 2. panta a) punktā.

III NODAĻA

PROCESUĀLĀS GARANTIJAS

12. pants

Veids

1. Atgriešanas lēmumus un – ja tos pieņem – lēmumus par iecelšanas aizliegumu un lēmumus par izraidīšanu noformē rakstiski un tajos norāda faktiskos un juridiskos iemeslus, kā arī informāciju par pieejamiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.

Informāciju par faktiskajiem iemesliem var ierobežot, ja attiecīgās valsts tiesību aktos ir paredzētas tiesības uz informācijas ierobežošanu, jo īpaši, lai garantētu valsts drošību, aizsardzību, sabiedrības drošību un lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus un sodītu par tiem.

2. Šā panta 1. punktā minētā atgriešanas lēmuma galvenajām sastāvdaļām, tostarp informācijai par pieejamiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, dalībvalstis pēc pieprasījuma nodrošina

rakstisku vai mutisku tulkojumu valodā, kuru trešās valsts valstspiederīgais saprot vai ko tam vajadzētu saprast.

3. Dalībvalstis var pieņemt lēmumu nepiemērot šā panta 2. punktu trešo valstu valstspiederīgajiem, kas nelikumīgi ieceļojuši dalībvalsts teritorijā un pēc tam nav ieguvuši atļauju vai tiesības uzturēties šajā dalībvalstī.

Šādos gadījumos ar atgriešanu saistītos lēmumus, kas minēti 1. punktā, noformē uz standarta veidlapas, kā izklāstīts valsts tiesību aktos.

Dalībvalstis nodrošina vispārējas informācijas lapas, kurās izskaidroti standarta veidlapas galvenie elementi vismaz piecās valodās no tām, kuras visbiežāk izmanto un saprot nelegālie imigranti, kas ieceļo attiecīgajā dalībvalstī.

13. pants

Tiesiskās aizsardzības līdzekļi

1. Attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam nodrošina efektīvus līdzekļus, lai pārsūdzētu vai lūgtu pārskatīt ar atgriešanu saistītos lēmumus, kas minēti 12. panta 1. punktā, kompetentā tiesā vai administratīvā iestādē, vai kompetentā struktūrā, kuras locekļi ir objektīvi un kuru neatkarība ir garantēta.

2. 1. punktā minētā iestāde vai struktūra ir pilnvarota pārskatīt ar atgriešanu saistītos lēmumus, kas minēti 12. panta 1. punktā, tostarp iespēju uz laiku pārtraukt to izpildi, ja vien jau nepiemēro pagaidu pārtraukšanu saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem.

3. Attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam ir iespēja saņemt juridiskas konsultācijas, pārstāvību un – vajadzības gadījumā – palīdzību valodas ziņā.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka pēc pieprasījuma bez maksas tiek nodrošināta nepieciešamā juridiskā palīdzība un/vai īstenota pārstāvība saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem vai noteikumiem par juridisko atbalstu, un var noteikt, ka šādu bezmaksas juridisko palīdzību un/vai pārstāvību reglamentē noteikumi, kas paredzēti 15. panta 3. līdz 6. punktā Padomes Direktīvā 2005/85/EK.

14. pants

Garantijas pirms atgriešanas

1. Dalībvalstis, izņemot 16. un 17. pantā minēto situāciju, nodrošina, ka attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem laika posmā, kas saskaņā ar 7. pantu noteikts brīvprātīgai izeļošanai, un laika posmā, uz kādu izraidīšana atlikta saskaņā ar 9. pantu, pēc iespējas ņem vērā šādus principus:

⁽¹⁾ OV L 261, 6.8.2004., 19. lpp.

⁽²⁾ OV L 239, 22.9.2000., 19. lpp.

⁽³⁾ OV L 304, 30.9.2004., 12. lpp.

- a) uztur ģimenes vienotību ar tiem ģimenes locekļiem, kas uzturas to teritorijā;
- b) nodrošina neatliekamo veselības aprūpi un slimību primāro ārstēšanu;
- c) nepilngadīgajiem nodrošina piekļuvi pamatizglītības sistēmai atkarībā no viņu uzturēšanās ilguma;
- d) ņem vērā mazāk aizsargātu personu īpašās vajadzības.

2. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem dalībvalstis 1. punktā minētajām personām rakstiski apstiprina, ka brīvprātīgai izceļošanai noteiktais laika posms ir pagarināts saskaņā ar 7. panta 2. punktu vai ka atgriešanas lēmumu uz laiku neizpildīs.

IV NODAĻA

TURĒŠANA APSARDZĪBĀ IZRAIDĪŠANAS NOLŪKĀ

15. pants

Turēšana apsardzībā

1. Ja vien konkrētajā gadījumā nav iespējams efektīvi piemērot citus pietiekamus, bet vājākus piespiedu līdzekļus, dalībvalstis var aizturēt un turēt apsardzībā tikai to trešās valsts valstspiederīgo, kam paredzēts piemērot atgriešanas procedūras, lai sagatavotos atgriešanai un/vai veiktu izraidīšanas procesu, jo īpaši tad, ja

- a) pastāv bēgšanas iespējamība vai
- b) attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais izvairās no atgriešanas vai izraidīšanas procesa vai traucē tā sagatavošanu.

Ikviena turēšana apsardzībā ir iespējami īsa un tā turpinās tikai tik ilgi, kamēr veic izraidīšanas pasākumus, un to izpilda ar pienācīgu rūpību.

2. Rīkojumu par turēšanu apsardzībā izdod administratīvās vai tiesas iestādes.

Rīkojumu par turēšanu apsardzībā izdod rakstiski un norāda faktiskos un juridiskos iemeslus.

Ja rīkojumu par turēšanu apsardzībā ir izdevušas administratīvas iestādes, dalībvalstis

- a) vai nu paredz rīkojuma par turēšanu apsardzībā likumīguma ātru juridisku pārskatīšanu iespējami īsā laikā no turēšanas apsardzībā sākuma brīža,
- b) vai arī nodrošina attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam tiesības vērsties tiesā, lai tā iespējami īsā laikā lemtu par viņa

turēšanas apsardzībā likumību un pieņemtu attiecīgu lēmumu pēc iespējas ātrāk no attiecīgā tiesas procesa sākšanas brīža. Šādā gadījumā dalībvalstis nekavējoties informē attiecīgo trešās valsts valstspiederīgo par iespēju veikt šādas darbības.

Attiecīgo trešās valsts valstspiederīgo nekavējoties atbrīvo, ja turēšana apsardzībā nav likumīga.

3. Visos gadījumos turēšanu apsardzībā pārskata ar pamatotu regularitāti vai nu pēc attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā pieteikuma saņemšanas, vai *ex officio*. Pagarinātas turēšanas apsardzībā gadījumā tiesu iestāde uzrauga minēto pārskatīšanu.

4. Ja izrādās, ka tiesisku vai citu apsvērumu dēļ izraidīšanai vairs nav pamatota iemesla, vai ja 1. punktā noteiktie apstākļi vairs nepastāv, turēšanu apsardzībā vairs neuzskata par pamatotu un attiecīgo personu nekavējoties atbrīvo.

5. Turēšana apsardzībā ir spēkā tik ilgi, kamēr saglabājas 1. punktā noteiktie apstākļi un kamēr tā ir nepieciešama, lai nodrošinātu sekmīgu izraidīšanu. Katra dalībvalsts nosaka ierobežotu turēšanas apsardzībā laikposmu, kas nedrīkst pārsniegt sešus mēnešus.

6. Dalībvalstis nedrīkst pagarināt 5. punktā minēto termiņu, izņemot pagarinājumu uz ierobežotu laikposmu, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem nepārsniedz papildu divpadsmit mēnešus gadījumos, ja neatkarīgi no to pamatotiem centieniem izraidīšanas procedūra varētu ieilgt šādu iemeslu dēļ:

- a) attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais atsakās sadarboties vai
- b) kavējas vajadzīgo dokumentu saņemšana no trešām valstīm.

16. pants

Turēšanas apsardzībā apstākļi

1. Turēšanu apsardzībā parasti īsteno īpašās aizturēšanas telpās. Ja dalībvalsts nespēj nodrošināt uzturēšanos īpašās aizturēšanas telpās un ir spiesta izmantot cietuma telpas, aizturētos trešo valstu valstspiederīgos nošķir no parastiem ieslodzītiem.

2. Aizturētajiem trešo valstu valstspiederīgajiem pēc viņu lūguma ļauj laicīgi sazināties ar juridiskiem pārstāvjiem, ģimenes locekļiem un kompetentām konsulārām iestādēm.

3. Īpašu uzmanību pievērš mazāk aizsargātu personu stāvoklim. Tām nodrošina neatliekamo veselības aprūpi un slimību primāro ārstēšanu.

4. Attiecīgām un kompetentām valstu, starptautiskām un nevalstiskām organizācijām un struktūrām jābūt iespējai apmeklēt 1. punktā minētās aizturēšanas telpas, lai pārliecinātos, ka saskaņā ar šo nodaļu tās tiek izmantotas trešo valstu valstspiederīgo aizturēšanas nodrošināšanai. Var noteikt, ka šādiem apmeklējumiem nepieciešama atļauja.

5. Aizturētajiem trešo valstu valstspiederīgajiem sistemātiski nodrošina informāciju, kas skaidro aizturēšanas telpu noteikumus un izklāsta to tiesības un pienākumus. Tajā ir ietverta arī informācija par to tiesībām saskaņā ar valsts tiesību aktiem sazināties ar 4. punktā minētajām organizācijām un struktūrām.

17. pants

Nepilngadīgo un ģimeņu turēšanu apsardzībā

1. Attiecībā uz nepavadītiem nepilngadīgajiem un ģimenēm, kurās ir nepilngadīgie, turēšanu apsardzībā piemēro tikai kā galējo līdzekli un uz īsāko atbilstošo laikposmu.

2. Ģimenēm, kas tiek turētas apsardzībā, gaidot izraidīšanu, nodrošina uzturēšanos atsevišķās telpās, garantējot pietiekamu privātās dzīves aizsardzību.

3. Aizturētajiem nepilngadīgajiem ir iespēja iesaistīties atpūtas aktivitātēs, tostarp spēlēs, un atpūtas pasākumos, kas atbilst viņu vecumam, un atkarībā no uzturēšanās ilguma – arī piekļuve izglītībai.

4. Nepavadītiem nepilngadīgajiem pēc iespējas nodrošina uzturēšanos institūcijās, kurās ir personāls un iekārtas, kuras atbilst attiecīgā vecuma personu vajadzībām.

5. Saistībā ar nepilngadīgajiem, kurus tur apsardzībā, gaidot izraidīšanu, vispirms ņem vērā bērna intereses.

18. pants

Ārkārtas situācijas

1. Gadījumos, ja ārkārtīgi liels skaits trešo valstu valstspiederīgo, kuri ir atgriežami, izraisa neparedzēti lielu turēšanai apsardzībā paredzēto telpu izmantojuma slodzi dalībvalstī vai izraisa administratīvā vai tiesas iestāžu personāla slodzi, šāda dalībvalsts, ņemot vērā to, cik ilgi šāda ārkārtas situācija turpinās, var nolemt noteikt ilgākus laika posmus juridiskai pārskatīšanai, nekā tie, kas noteikti saskaņā ar 15. panta 2. punkta trešo daļu, un veikt steidzamus pasākumus attiecībā uz turēšanas apsardzībā apstākļiem, atkāpjoties no tiem, kas paredzēti 16. panta 1. punktā un 17. panta 2. punktā.

2. Izšķiroties veikt šādus ārkārtas pasākumus, attiecīgā dalībvalsts ietekmē Komisiju. Tā arī informē Komisiju, tiklīdz ir novērsti iemesli, lai šādus ārkārtas pasākumus vairs nepiemērotu.

3. Šo pantu netulko tā, ka tas ļautu dalībvalstīm atkāpties no to vispārējā pienākuma veikt visus vispārējos un īpašus atbilstošos pasākumus, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kuri noteikti šajā direktīvā.

V NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

19. pants

Informācijas sniegšana

Komisija reizi trijos gados ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs direktīvas piemērošanu dalībvalstīs un, ja vajadzīgs, ierosina grozījumus.

Komisija pirmo reizi sniedz ziņojumu līdz 2013. gada 24. decembrim, un tajā sakarā velta īpašu uzmanību 11. panta, 13. panta 4. punkta un 15. panta piemērošanai dalībvalstīs. Saistībā ar 13. panta 4. punktu Komisija īpaši izvērtē papildu finansiālo un administratīvo ietekmi dalībvalstīs.

20. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz 2010. gada 24. decembrim izpildītu šīs direktīvas prasības. Attiecībā uz 13. panta 4. punktu, dalībvalstis pieņem normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai līdz 2011. gada 24. decembrim izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt paziņo Komisijai šo aktu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos tiesību aktus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

21. pants

Saistība ar Šengenas Konvenciju

Ar šo direktīvu aizstāj 23. un 24. panta noteikumus Konvencijā, ar ko īsteno Šengenas Nolīgumu.

22. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

23. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu.

Strasbūrā, 2008. gada 16. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs
H.-G. PÖTTERING

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
B. LE MAIRE
